

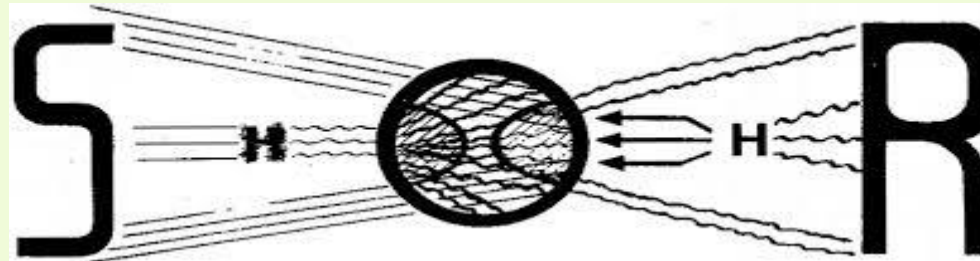
# Využití teorie zprostředkovaného učení v oblasti mentoringu

Gabriela Seidlová Málková

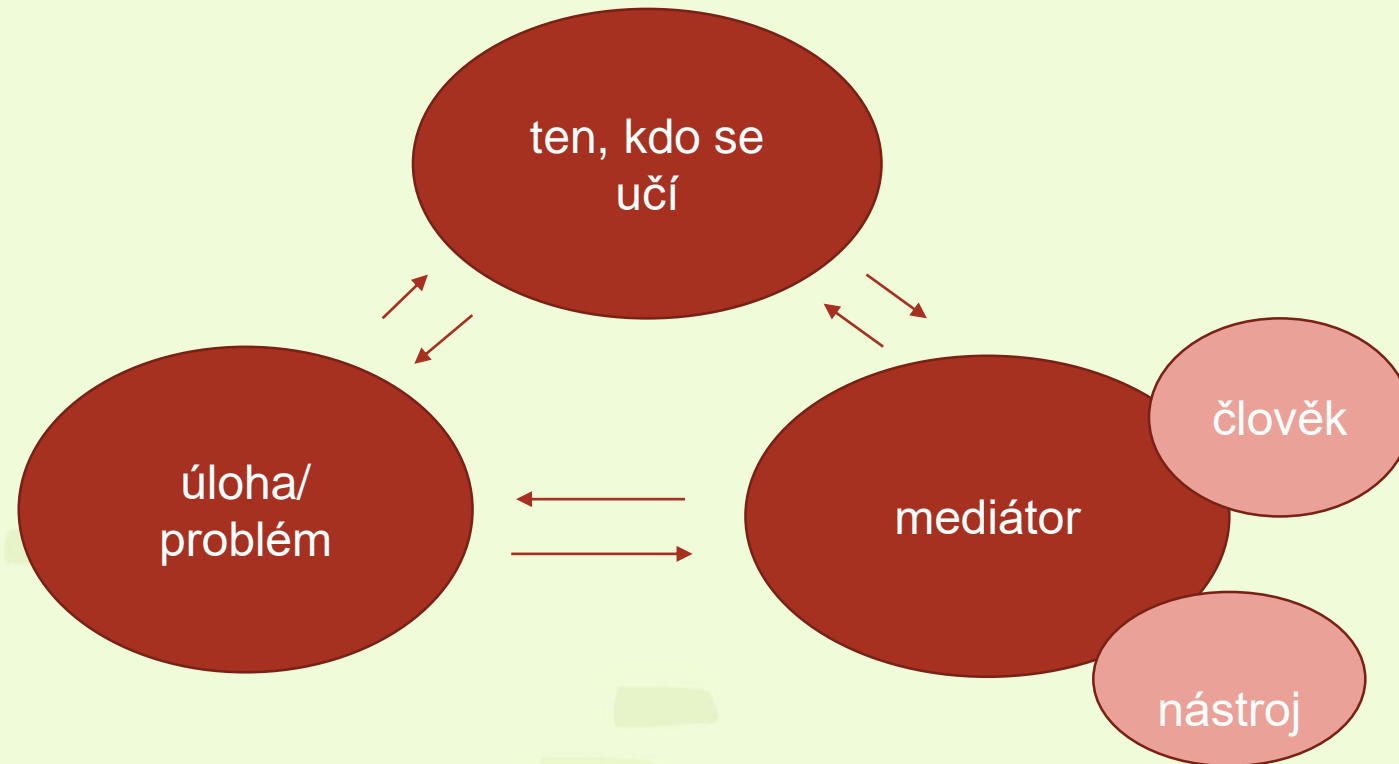


# Co je to zprostředkované učení?

- Jedna ze dvou základních forem učení:
  - přímý kontakt se stimuly okolního prostředí
  - zprostředkovaná interakce s prostředím
- Vývojoví a sociální psychologové studují, jak se učíme a snaží se tento psychický proces popsat, pochopit → t. modely, které učení vysvětlují



# Co/kdo je aktérem zprostředkovaného učení?



# Výzkum zprostředkovaného učení

- V psychologii hlavně tzv. sociokulturně orientované školy, ruská činnostní psychologie ( Vygotský, Lurija, Elkonin), neopiagetovci (Rey, Feuerstein), kulturní psychologie (Cole, Roggofová)
- Nejvýrazněji přispěl zřejmě prof. Feuerstein ( „správný člověk, ve správný čas na správném místě...“)
  - výrazně jej ovlivnily práce švýcarského neuropsychologa A. Reye (srovnávací výzkumy kognitivních schopností a myšlení)
  - Původně se zajímal se příčiny kognitivní deprivace, studoval souvislost kultury a rozvoje poznávacích procesů ( je kultura zodpovědná za rozdíly v inteligenci?), okolnosti jej ale přivedly k zájmu o studium „modifikovatelnosti“ poznávacích procesů
  - Postupně se stále více zajímal o mechanismy, které modifikovatelnost (jako lidskou vlastnost ovlivňují)



# Základní motiv Feuersteinova přístupu: modifikovatelnosti

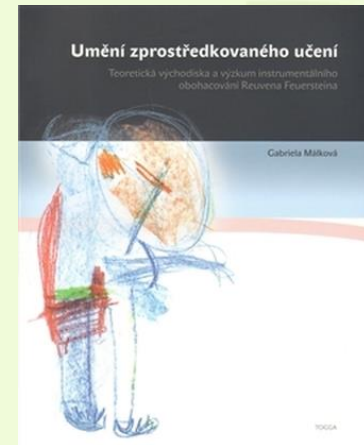
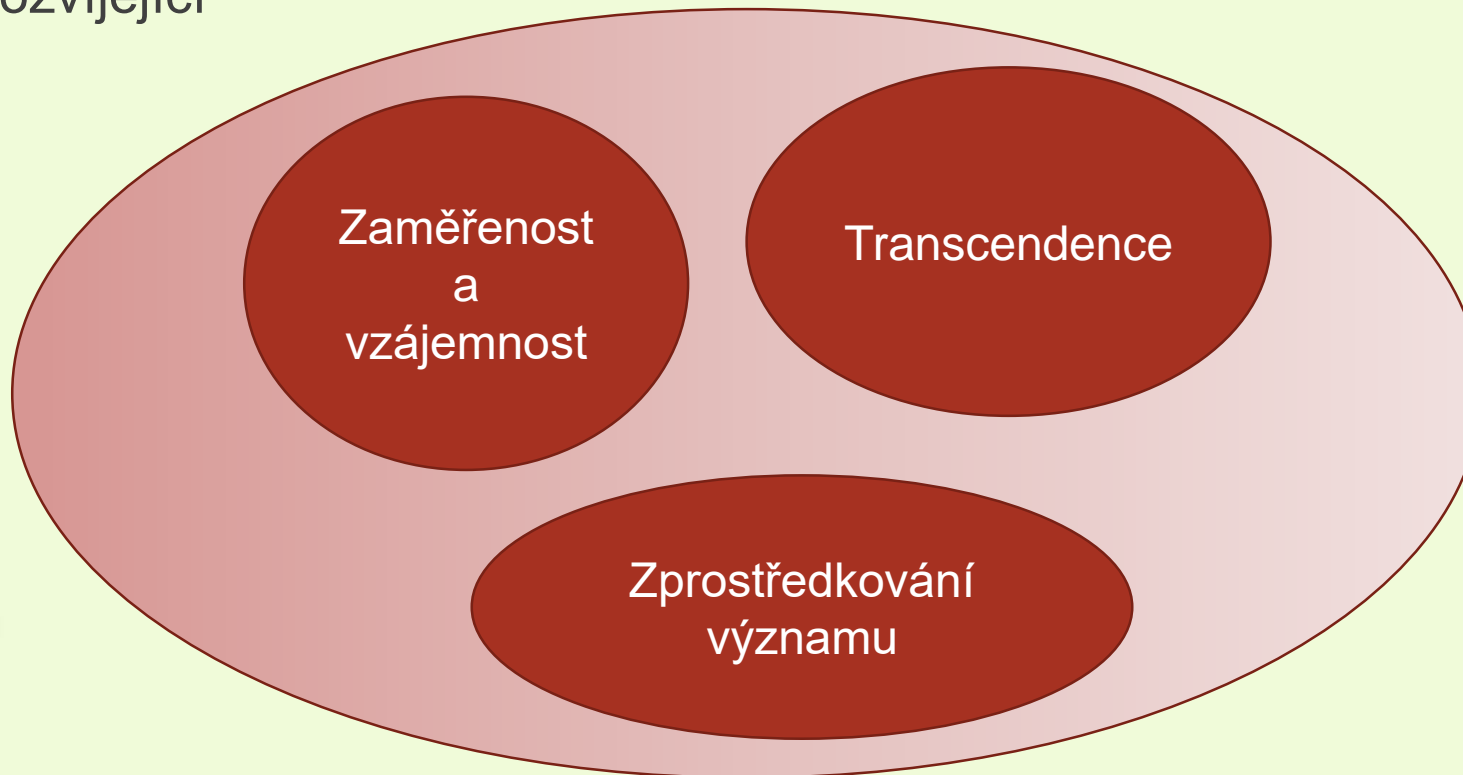
- Co dává člověku kapacitu měnit se a rozvíjet?
  - Zásadní úlohu sehrávají druzí, ovšem „angažovaní“ druzí
  - Feuerstein zasvětil svoji profesní dráhu studium „angažovaných“ jedinců, mediátorů a zajímal se o to, co je odlišuje od těch, kteří „jsou vedle nás“.
  - Feuerstein považoval tuto angažovanost za „přirozenou“ vlastnost člověka (srov. intuitivní rodičovství), všímal si ale, že jisté okolnosti v životě člověka mohou tuto kapacitu negativně ovlivnit (být psychicky k dispozici, vyladěn“)
  - Studium chování rodičů, oblíbených vychovatelů, učitelů, přátel (significant others)....které přináší změnu, rozevírá prostor učení (se).





# Znaky (parametry) zprostředkovaného učení

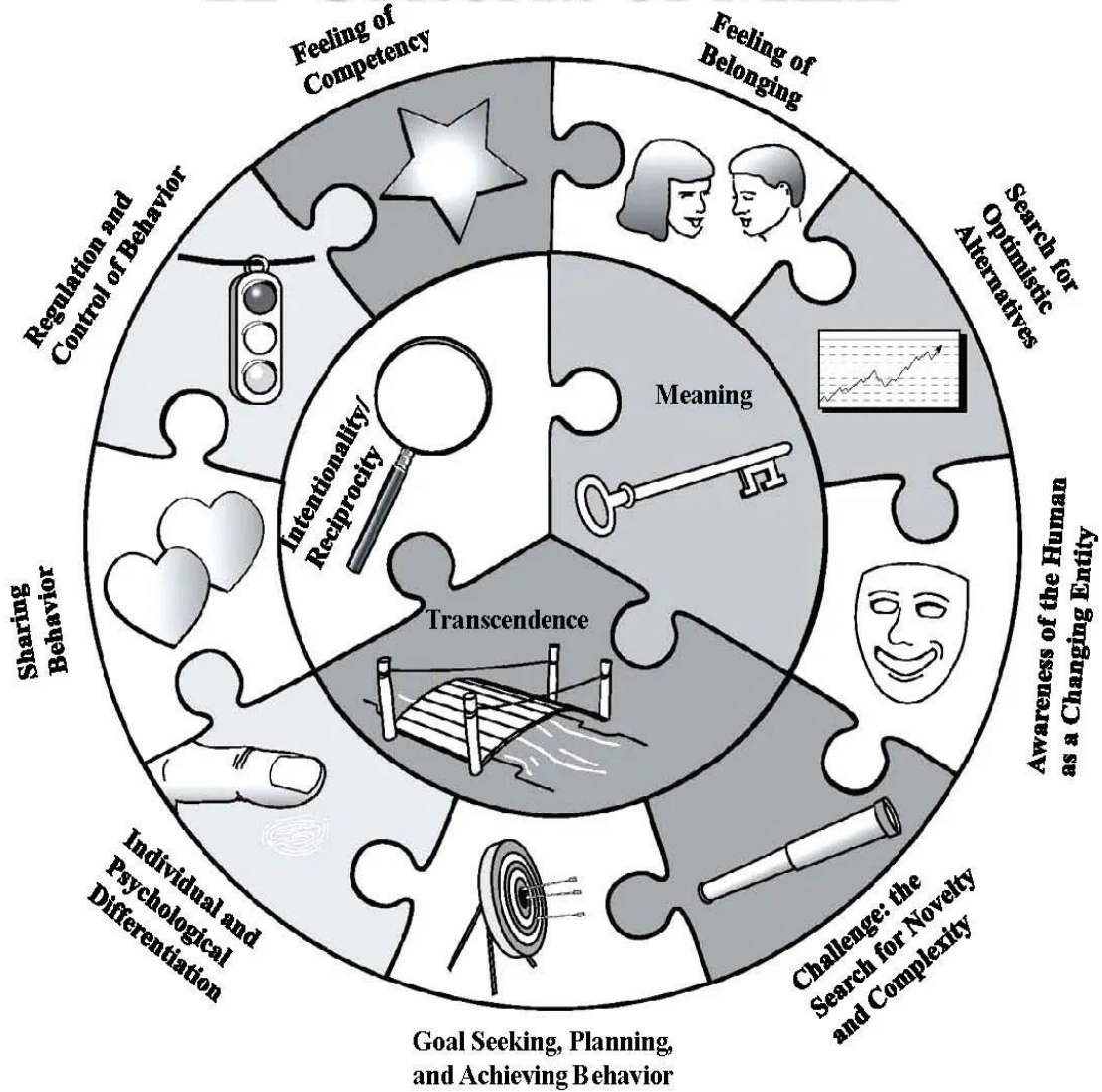
- základní (intekulturně sdílené)
- rozvíjející



V knize Mentoring str. 77-81.



# 12 Criteria of MLE



# Zaměřenost a vzájemnost

- být **pro** mentee, ne kvůli mentee
- vytvářet prostor pro „setkání“ (mind sharing) a zajímat se o zkušenost mentee
- nepřistoupit na „frontální“ , expertní či nadřazenou pozici, ale spíše provázet
- hledat prostor pro společný zájem





# Transcendence

- nebýt jen tady a teď ,ale být v čase
- nikdy není jen jeden cíl (otevřenost faktu, že záměr mne někam zavede)
- každý výsledek je důležitý a neúspěch je především informace, kudy „cesta nevede“



# Zprostředkování významu

- emoce (+ i –... silné)
- hodnoty a jedinečné zkušenosti
- smysl a účel (proč?)
- zviditelňovat zkušenosti (význam zpětné vazby a komunikace)



# Kdo je hybatelem ZZU?

- Podle Feuersteina vždy dospělý (nebo ten zkušenější) – intencionalita!
- Zodpovědnost
- ZZU podle Feuersteina projevem lidské svobody
  - Viz Práce s dětmi s Downovým syndromem (svoboda se rozhodnout, zda vytvořím prostor pro změnu)



- Výzkum Dr. Brumovské (dizertační práce 2017), ve kterém zkoumala chování mentorů v procesu vývoje mentoringového vztahu, ukázal (mimo jiné), že mentoři, kteří vytváří spokojenou dvojici se svým mentee a budují přínosný vztah, nechtějí na začátku společné práce svého svěřence měnit ani „zachraňovat“, ale chtějí s ním především trávit radostné chvíle...
- Taková „pozice“ na úrovni očekávání je právě výborným předpokladem rozevřít prostor „zaměřenosti – vzájemnosti“ a ZZU vůbec.



# Zadání reflexe k tématu ZZU

- Vzpomeňte si na někoho ve vašem životě, kdo vám pomohl se něco nového naučit (určitou dovednost) nebo kdo vám pomohl se vypořádat úspěšně s nějakým obtížným úkolem.
- Co si pamatujete, že tento člověk dělal? Jak to udělal, že vás něco naučil nebo vám pomohl zvládnout těžkou úlohu? Vzpomenete si na nějaký zlomový bod/okamžik v celé té situaci učení, které vás posunul dál?
- ? Rozpoznáváte ve své reflexi některý ze znaků ZZU?





[gabriela.malkova@fhs.cuni.cz](mailto:gabriela.malkova@fhs.cuni.cz)

